Anul XVIII. Decemvrie 1928 Nr. 12.

REVISTA TEOLOGICĂ

ORGAN PENTRU ŞTIINŢA ŞI VIAŢA BISERICEASCĂ

SUB PATRONAGIUL

I. P. S. SALE ARHIEPISCOP ŞI MITROPOLIT NICOLAE

CUPRINSUL:

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA: SIBIIU, STR. MITROPOLIEI Nr. 32

SIBIIU,
TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.

„REVISTA TEOLOGICĂ"

:: APARE LUNAR ::
Abonamentul pe un an: 200 Lei

REDACTOR: PROF. NICOLAE COLAN.

Colaboratorii „Revistei Teologice":

Beleuță I., prof. Academia teologică (Sibiiu); *Cioran E.*, protopop (Sibiiu), *Dr. Ciuhandu Gh.*, consilier consistorial (Arad); Episcop *Dr. Comșa Gh.* (Arad); *Cosma A.*, preot (Galați); *Dr. Crăciunescu A.*, profesor Academia teol. (Sibiiu); *Dr. Cristescu Gr.*, profesor Academia teol. (Sibiiu); *Dăncilă I.*, protopop militar (Sibiiu); *Dr. Dragomir S.*, prof. universitar (Cluj) *Dr. Felea I.*, preot (Pecica); *Gan V.*, protopop (Baia de Arieș); *Ionescu I. N.*, preot (București); *Dr. Lazarescu V.*, profesor Acad. teol. (Oradea-mare); *Lungulescu I. N.*, prim-procuror (R.-Vâlcea); *Dr. Lupaș I.*, protopop profesor universitar (Cluj); *Maior Gh.*, dir. semin. teologic (Sibiiu); *Meteș Ștefan*, dir. arhivelor statului (Cluj); *Dr. Mihălcescu I.* prof. facultatea teologică (București); Arhim. *Morușca Policarp*, Starețul Sf. Mănăstiri Hodoș-Bodrog; Preot. *Negoiță I. C.*, prof. sem. (Huși); *Scorobețiu Tr.*, consilier consistorial (Sibiiu); *Arhim. Scriban I.*, (București); *Dr. Tărchilă N.*, prof. Academia teol. (Sibiiu); Preot. *Trița Iosif*, dir. orfel. (Sibiiu)

P. C. preoți sunt rugați să însemneze pe cotorul mandatului, pe lângă comună și protopopiatul căruia aparțin.

Anul XVIII. Decemvrie 1928 Nr. 12.

REVISTA TEOLOGICĂ

= organ pentru știința și viața bisericească. =

ABONAMENTUL: Pe un an **200 Lei.** Pe o jumătate de an **100 Lei.**
Un număr **15 Lei.**

O veste minunată

trimisă în câteva rânduri izvorîte din adâncul tainic al unei conștiințe frământate mi-a venit acum câteva zile.

Ea este în măsură a ne arăta o anumită pornire a sufletelor dornice de harul sfinților, pe care Biserica îl împarte fiilor ei.

In tendința atât de pronunțată spre reunirea creștinătății, dorul nepotolit al oamenilor de a deveni fii ai Sf. Biserici și setea cea mare de harul ei sfințitor ies tot mai mult la iveală. Sufletele cuprinse de acest mare dor sunt capabile de acte, cari pot sta alături de eroismul vechilor mărturisitori de credință. Ele sunt stele, cari strălucesc cu lumina stelei din Vifleem și arată lumii locul unde se păstrează tezaurul Bisericii ecumenice: Sf. Biserică ortodoxă a răsăritului.

Curățenia doctrinei, frumusețea cultului și viața ei întreagă, având strălucita aureolă a apostolicității și a mucenicilor, luminează calea tuturor celor plecați în căutarea lui Isus Mântuitorul.

Intr'acolo o pornit și prea iubitul meu amic Paul Hoecke, stud. în teologia protestantă, din Germania. Tinăr cu pregătire și educație aleasă, cu inima împodobită cu virtuți, din convorbirile pe cari le-am avut împreună s'a trezit deodată muncit de dorul

de a se împreuna cu Hristos prin sf. Sa Biserică dătotoare de *har sfinţitor*. Cu uşurinţă a început să vadă, că rătăcesc, neştiind scripturile aceia cari n'au rămas în buciumul sf. Biserici ortodoxe. După acele convorbiri dela încheierea semestrului de vară de acum doi ani şi după o scurtă corespondenţă am primit acumdela el o scrisoare, care socotesc, că e bine, să nu rămână ascunsă sub obroc.

Scrisoarea are data de 21 Noemvrie 1928, sărbătoarea „Intrării în Biserică". Iat-o în tălmăcire românească:

...Ţi-am tot scris despre reunirea creştinătăţii — şi mă gândeam la Protestanţi şi Ortodocşi. Acum însă am aflat adevărata unire în credinţă: Astăzi am fost primit, de către I. P. S. Mitropolit al Kievului Antonie, în sfânta Biserică ortodoxă. Am luat sf. Cuminecătură, dupăce ieri mă spovedisem.

Iţi mai aduci aminte, Iubite Părinte diacon, cum m'ai îmbrăcat odată în haina preoţească a sf. Tale? Ei bine, de azi înainte o s'o port şi eu! Nu-ţi poţi închipui, cât sunt de fericit. Acum m'am împreunat cu Hristos şi cu sfânta Lui Biserică.

Nu ştiu cum am ajuns să fac pasul acesta.

De bună seamă Dumnezeu m'a povăţuit. Cel dintâi îndemn însă D-Ta mi l-ai dat. Te-ai rugat pentru mine? Cred că da.

Am primit credinţa ortodoxă parte cu parte. La început eram ispitit de credinţa apuseană; acum însă m'am deslipit de ea cu totul. Şi mi-am luat răsplata: Toată graţia lui Dumnezeu.

O să mă preoţesc. Incă nu ştiu dacă o să deviu preot de mir, sau ieromonah. Mă las în grija lui Dumnezeu. Acelaş sfat mi-l dă şi I. P. S. Mitropolit.

Am renunţat pentru totdeauna la strălucitul viitor ce mi-l îmbia situaţia de pastor protestant. Voi fi sărac, aşa cum suntem cu toţii aici în Berlin. Părinţii m'au părăsit. Eu însă muncesc în fabrică şi ca muncitor auxiliar îmi câştig pânea cea de toate zilele — cruţând şi pentru viitor.

Dumnezeu îmi va ajuta întru toate. Poatecă în curând voi fi angajat ca diacon pentru sf. slujbă în

limba germană la catedrala noastră cu hramul Invierii, la a cărei sfinţire din 22 Oct. a. c. am participat şi eu, şi ca profesor de religie [căci amândouă sunt necesare, ca să nu se piardă mulţi din turma lui Hristos!]

Iubite Părinte diacon, îţi trimit sărutarea mea de frate şi te rog să-ţi aduci aminte de mine, când spui ecteniile sf. Liturgii. In acelaş timp rog pe I. P. S. Mitropolit Nicolae să-mi împărtăşască arhiereasca binecuvântare.

Primeşte cele mai calde salutări dela al D-tale întru totul devotat

Paul Hoeke,
student in teologie

Iată şi răspunsul meu:

Prea iubite şi prea stimate prietine,

Cred, că e bine, ca o astfel de credinţă „arătată să se facă tuturor", de aceea am îndrăznit a publica aici preţioasa Dtale scrisoare, care mi-ai trimis-o şi care cuprinde o prea frumoasă şi eroică mărturisire de credinţă.

Am întârziat puţin cu răspunsul, nu din negligenţă, ci fiindcă cetindu-ţi scrisoarea, am cetit în sufletul Dtale şi am cunoscut cât îţi este de mare bucuria, pentrucă bunul Dumnezeu ţi-a împlinit dorinţa arzătoare de a fi primit în Sf. Biserică ortodoxă. Bucuria Dtale a umplut şi sufletul meu şi numai dupăce am admirat zi de zi aceasta minunată lucrare a Sf. Duh, care s'a săvârşit cu Dta, îţi pot răspunde plin de emoţie: Iubite frate, bine ai venit şi „Darul Domnului să fie cu Tine!"

In convorbirile noastre de acum doi ani şi din scrisori — eu cu bucurie am constatat, că Dta aveai „râvnă pentru Dumnezeu" [Rom. 10, 2] şi mărturisesc, că de atunci nu a mai încetat rugăciunea mea cătră Domnul, ca să-ţi descopere evanghelia dreptăţii şi să te împreune cu Sf. Sa sobornicească şi apostolească Biserică.

Iubite frate, vedem cum se mişcă toată lumea

şi toate sufletele nu au linişte, ci caută această împreunare. Aşa voeşte şi Domnul „ca toţi *una* să fie" şi pentru aceasta „a lăsat Domnul Savaot *o sământă* în lume"[Rom. 9, 2], Sf. Biserică ortodoxă, din care El face să răsară şi să crească Unirea dorită de toţi.

Toţi slujitorii acestei Sf. biserici, Sf. Apostoli, urmaşii lor nemijlociţi şi toţi ceilalţi până astăzi au simţit şi simţesc izvorând din ea izvorul apei celei vii, pentrucă Insuşi Domnul este în ea — şi cu ea totdeauna... până la sfârşitul veacurilor.

Dar Isus Hristos este în Sf. Sa Biserică într'un chip şi mai minunat, anume în Sf. şi înfricoşata Cuminecătură. In rând cu toţi Sf. Părinţi şi Martiri dela început şi până astăzi noi credem din tot sufletul şi mărturisim în faţa lumii întregi, că în Sf. Cuminecătură avem, adorăm şi primim pe Isus Hristos cel răstignit pe Golgota în zilele lui Pilat din Pont... şi înviat a treia zi!

Priceperea noastră, *raţiunea* noastră rămâne — mai ales aici — neputincioasă şi aiurită. Dar întreagă *fiinţa* noastră — acest nepătruns adânc pentru care raţiunea este abia o floare pe suprafaţa lui — toată fiinţa noastră se cutremură... căci, cu adevărat: *Domnul* este!

Te rog iubite frate adânceşte acest adevăr, meditează asupra Lui în genunchi, aşa cum se cuvine, lasă-ţi inima şi tot sufletul să fie rob al Lui, ca să-I poţi sluji cu toate puterile dragostei şi devotamentului pe cari le ai.

Nu numai aceasta, ci *tot* ce are Sf. Noastră Biserică în ortodoxia ei este o nepreţuită salbă de diamante pline de strălucire dumnezeească, pe care ni-au păstrat-o cu jertfa sângelui lor mulţimile Sf. Martiri. Crezul şi cele şapte Sf. Taine ale venerabilei Biserici ortodoxe sunt cele mai strălucitoare diamante din acea salbă şi nici unul nu poate fi rupt din ea fără primejdia de a o deşira şi a-i pierde toate mărgăritarele. Dar eu cred că şi Dta îţi aduci aminte cum vorbeam amândoi despre acestea pre-

umblându-ne uneori până noaptea târziu pe frumosul Friedhofsweg din Bethel-Bielefeld.

Din scrisoarea Dtale cu bucurie constat, că pe toate acestea le crezi şi le mărturiseşti şi Dta, şi să fii sigur, că *adevărat* este ceeace mărturiseşti, căci „nu trup şi sânge ţi-a descoperit aceasta ci Tatăl... carele este în cer“ [Mat. 16, 17], dupăcum şi însuţi spui, că Dumnezeu te-a condus.

I. P. S. Sa părintele nostru Mitropolit Nicolae îţi împărtăşeşte arhiereasca Sa binecuvântare — pe care prin mine o ceri, — mulţumind lui Isus Hristos Domnul nostru, că te-a socotit vrednic de încredere şi te-a pus în slujba Lui [Tim. I, 12] şi cu părintească dragoste te sfătueşte şi te îndeamnă cu cuvintele Sf. Apostol Pavel cătră Timotei [1, 18] „să păstrezi credinţa şi cugetul curat“ ca să te lupţi lupta cea bună şi credinţa ta arătată să se facă tuturor.

Dela mine te rog să primeşti îmbrăţişare frăţească şi expresiunea dorinţii mele vii de a ne revedea.

... „Să iubim unii pe alţii ca într'un gând să mărturisim“ şi Dumnezeul nădejdii ne va umplea de toată bucuria şi pacea.

Sibiu, 10 Dec. 1928.

Cu dragoste frăţească,
Diaconul **Ioan Dinu.**

Predicatorul Frank Thomas.

VIII.

Adaos.

In Nr. pe August—Septemvrie al acestei reviste, ne-am silit să zugrăvim, în trăsături generale, chipul de predicator al răposatului propoveduitor din Geneva *Frank Thomas.* Ce am scris despre el, a fost pe temeiul materialului publicat de dânsul până la marele răsboi al popoarelor. El însă nu a încetat de a lucra o clipă şi după aceia. Cu puţine opriri

pricinuite de boale prin care a trecut, el n'a încetat de a scrie şi de a vorbi şi în toată vremea de după răsboi. Cuvântările sale şi le-a desfăşurat tot în încăperea din Geneva numită *Victoria Hall*.

Şi acum, având la îndemână şi material tipărit de el după răsboi, să desfacem mai întâi câteva îndreptări, faţă de unele arătări ale noastre din numerele trecute ale revistei.

1. Volumul *la Royauté du Christ*, cel pe care *D. Cornilescu* l-a tradus cu numele de „Impărăţia lui Hristos" şi despre care scriam, în însemnarea din josul paginii, că mai bine ar fi fost tradus cu „Hristos ca Rege", a fost înfăţişat de mine ca fiind un mănunchiu de conferenţe ale lui Frank Thomas. Având cartea şi, după înfăţişarea cuprinsului, cuvântările lui părând mai mult conferenţe, le-am pecetluit ca atare. Adevărul însă este că el le-a privit ca predici. Le-a rostit în aceiaşi sală în care-şi rostea obişnuitele lui predici; le-a rostit în acelaşi şir al vorbirilor sale înaintea ascultătorilor săi din Geneva şi dacă, după materie, îţi lasă mai degrabă întipărire de conferenţe, întru cât le vezi întocmite mai mult pe temei de dovedire raţională, fără presărare de ziceri ale Scripturii, ca la predică, şi le încheie cu nişte poezioare, ca pentru a înduioşa inima şi a câştiga voinţa, ceeace e felul predicii. In adevăr, Frank Thomas a vorbit foarte adeseori pe graniţa dintre predică şi conferenţă, încât multe predici ale sale eşti ispitit să le numeşti conferenţe, deşi, pe de altă parte, tot este o deosebire la el între predică şi conferenţă. Conferenţele sunt mai lungi, uneori chiar mult mai lungi şi privesc chestiuni mai strâns legate de controversele ştiinţifice în legătura lor cu religiunea. Predicile sunt pe jumătate mai scurte şi privesc chestiuni ale zilei, judecate după principiile netrecătoare ale creştinătăţii.

Aceasta cu privire la trecerea şirului de cuvântări „la Royauté du Christ" ca conferenţe, pe când ele au fost predici.

2. In al doilea rând, am socotit predicile sale ca 8 volume. Cu ce s'a tipărit după răsboi însă, listele cu cărţile sale ne dau 9 volume, şi încă trebue să fie şi mai multe, pentrucă avem şi fascicule răzleţe, care fără îndoială, trebue să fi fost trecute şi ele în volume nouă mai târziu.

IX.

Felul predicilor lui Frank Thomas.

Cu privire la felul predicilor lui Frank, întru adăogare faţă de cele scrise în numerele trecute, trebue să spunem că au deosebire de predicile noastre.

1. Mai întâi, în ce priveşte anul bisericesc. Cum este acum obicei statornic în predica americană, predicatorii nu se mai simt ţinuţi ca, la anumite răstimpuri ale anului bisericesc, să predice despre anumite materii. Aşa, de pildă, la Dumineca Ortodoxiei, noi ne socotim îndreptăţiţi să predicăm despre închinarea la icoane; la Cincizecime, despre Pogorârea sfântului Duh; la Ziua Crucii, despre Crucea pe care a fost răstignit Domnul Hristos, gătirea ei şi tot ce face istoricul sărbătoririi; la Dumineca Vameşului şi a Fariseului despre umilinţă şi mândrie, în legătură cu parabola Domnului în această chestiune, şi aşa mai încolo. Ca noi lucrează şi romano-catolicii şi apoi mulţi din predicatorii protestanţi vechi şi noi. Anul bisericesc este o urzeală pe care o ţesem cu toţii. Americanii nu mai fac aşa. La dânşii sărbătorile nu se mai simt, dar, în schimb, Duminica este în toată puterea ei.

Tot aşa e şi la Frank Thomas. El nu se mai mişcă pe reţeaua anului bisericesc. Deci nu va predica după bucata evangheliei pe care o are la îndemână pentru ziua cutare, lucru în care de altfel mulţi protestanţi se mişcă mai slobod ca noi. Ei vin cu texte care nu sunt numai decât ale zilei, ci alese slobod. De altfel nimenea nu e îngrădit nici la noi

să se ţie numai decât de textul zilei, ci poate lua orice text va voi, dar este obiceiul să iei ceva în legătură cu sărbătoarea şi e foarte firesc să fie aşa, deşi nu e o greşală de a face şi altfel.

Felul acesta slobod de a lucra al protestanţilor, este şi mai slobod la Frank Thomas. La dânsul nu mai găseşti „predica la Dumineca cutare", „predica a 20-a după Rusalii", lucru care se găseşte obişnuit la protestanţi, ci găseşti titlurile predicilor şi numai cu arătarea că au fost ţinute la cutare dată în *Victoria Hall* din Geneva.

Deci aceasta e o trăsătură nouă cu care ne întâlnim la el.

2. Nefiind ţinut de ideile pe care ţi le pun înainte popasurile anului bisericesc, şi materiile pe care le va trata vor fi alese fără vreo legătură prilejită de slujba Bisericii, ci vor fi materii ale slobodei sale socotinţe. Prin urmare trebuie să spunem că vom avea tot brazde nouă în materia lui. Nimic din ce găsim aiurea. Sunt tot teme pe care simţul său religios i le pune înainte. Dar le aşterne tot după obiceiul vechiu, adică cu texte puse înainte. Ba încă şi cu mai multe texte.

La noi este obiceiul ca, înaintea predicii să punem, un text. Nimenea nu pune două sau trei. La Frank Thomas găseşti şi câte două şi câte trei şi chiar patru, în care şi-a găsit el ideile pe care vrea să le desfăşoare. Aşa este predica despre „Adevărata Inchinare" pe care a ţinut-o el la *Victoria Hall*, la 23 Iunie 1912. Are trei texte. Alta, ţinută la 3 Ianuarie 1915, are patru texte.

Să vedem acum titluri de ale sale. Luăm unul din volumele din urmă ale colecţiunii *La Bonne Nouvelle*, în care găsim 24 de predici.[1] Aci găsim titluri de predici ca următoarele:

1. Adevărata închinare. 2. Bucuria de a trăi. 3. Dumnezeu te iubeşte. 4. Stăpânirea preaînaltă a

---

[1] Hans Haupt, «*Die Eigenart der amerikanischen Predigt*», Giessen 1907, pag. 2—11.

lui Dumnezeu. 5. Datorie de dragoste. 6. Tăcerea dragostei. 7. Nu mai este frică [partea I]. 8. Nu mai este frică [partea II]. 9. Dumnezeu Sfântul. 10. Un tron... Un curcubeu. 11. Marea lumină a izgonitului. 12. Cartea care trăieşte şi care te face să trăieşti! 13. Strigăt de nenorocire şi de nădejde. 14. De unde a izvorât răsboiul? 15. Pricina adâncă a răsboiului. 16. Vrăjmaşul ascuns. 17. In locaşul de închinare la vremea furtunii. 18. Cele ce nu se pot cântări *(Les Impodérables)*. 19. Preziceri şi prorocii. 20. Supraom ori viteaz? 21. Intre patru ochi cu cel înviat. 22. Amărăciune. 23. Cuvânt dat. 24. Spre cer.

Oricine vede că este o foarte mare deosebire de temele noastre obişnuite. Pot fi în acestea lucruri foarte frumoase, dar oricum, încă nu-ţi poţi da seama despre ce va fi vorba în teme aşa de depărtate de obiceiurile noastre.

Dar aceasta arată ce am spus la început: avem a face cu brazdă nouă. Predicatorul o croieşte pe drumul său, în care ne va spune nu lucruri vechi în haină nouă, ci va veni şi cu dovediri şi cu înfăţişări pe care ni le va scoate el de isnoavă, ca lucru al său propriu.

Dar asta nu va fi o eşire din rânduiala omileticii? Căci aceasta spune că predicatorul nu va fi un om care va vorbi în numele său şi nu-şi va desfăşura vederile lui, ci va face lucrul Domnului şi va propovedui vederile evangheliei.

Nu. Frank Thomas stă prea mult pe temelie biblică, pentruca să păcătuiască în privinţa aceasta. El se priveşte ca vestitor al evangheliei. Nu propovedueşte o religiositate a sa, ci vrea să propoveduească însaşi ideile creştineşti.

Pentru aceasta însă sunt la îndemână o mulţime de mijloace, idei care neîncetat ne ies înainte pentru a sluji creştinătatea, fapte care singure ne ies la iveală ca dovezi în folosul creştinătăţii. Rămâne numai ca tu să le vezi, să le culegi, să le îmbini bine, să faci dovedire cu ele. Aceasta este noutatea ta şi câmpul în care te poţi mişca slobod.

Aşa face şi Frank Thomas. El face lucrul evangheliei. Dar îl face cu materiale nouă, cu ceeace viaţa de faţă îi scoate la iveală pentru a zidi. Deci noutatea lui este o noutate, un merit, dar nu o abatere. El merge tot pe drumul slujirii evangheliei, tot pe ea vrea s'o vadă intrată în viaţa oamenilor, dar face aceasta pe un drum nou, pe care şi l-a croit singur.

Deci încheiem acest punct cu constatarea că Frank Thomas este predicator care vine cu un material nou. El priveşte larg în viaţa de toate zilele, la câte fapte se petrec pe lume, la frământările mari ale obştii oamenilor, la lucrurile care au turburat adânc inimile [răsboiul] sau au orbit privirile [Liga Naţiunilor], şi în acestea găseşte materiale pe care le poate judeca după cugetările cele veşnice ale creştinătăţii. Intru acestea, el se călăuzeşte neîncetat de Sf. Scriptură şi tocmai pentru a se vedea că nu vederile lui le propovedueşte, încheierile pe care le trage le pecetlueşte cu adevăruri trase din Cartea veşniciei.

3. Noutatea lui Frank Thomas nu este numai în aceasta. Am putea spune că predicile lui sunt şi mai prietenoase. In adevăr, predicile lui nu sunt o vorbire plină de oficialitate, în care simţi o mare despărţire dela predicator până la ascultător, ci sunt o vorbire mai apropiată, par'că ai sta de vorbă cu ceice te ascultă. Prin aceasta, predicile sale au căldură şi apropiere şi uşurinţă a fi urmărite şi ascultate. Pe el îl simţi nu ca pe un om rece, care-ţi vorbeşte din înălţimea ştiinţei lui, ci ca pe un prieten, pe un om cu inimă bună, care cu adevărat te iubeşte, îţi vrea binele şi vrea să te cârmuiască părinteşte.

Sunt predici, dela mari predicatori, de o mare înălţime şi frumuseţă, să zicem, de pildă, predicile lui *Leonardo di Porto Maurizio*,[1] predici puţin cunoscute, dar de o mare putere. Pe predicator însă

[1] Predicator misionar italian 1676—1751

îl vezi aşa de sus, trăieşte în aşa culme de cugetări sfinte, încât tu te simţi mic şi strivit de măreţia lui. Oare nu cumva aceasta îl alungă pe om ca prin ceva ca.e e prea departe de el şi greu de ajuns?

Această primejdie nu se întâlneşte de loc la Frank Thomas. El se mişcă în însaş lumea aceasta de lângă tine, stă lângă tine, dar aduce în ea grăunţii sfinţeniei, ca s'o prefacă.

Nu cumva, din pricina aceasta, el nu zboară prea sus cu cugetarea lui? Nu cumva se mărgineşte la materii ieftine şi de rând? Oh! nu. Am spus că el este nou. Noutatea lui e adevărat nu este a ne da lucruri grele de cugetat. Ia materii din însaşi această lume a noastră, dar materii bune şi folositoare, pe lângă care cei mai mulţi trec fără să le vadă. Când vom da bucăţi din predicile lui, se va vedea că avem a face cu materii foarte temeinice, dar înfăţişate prietenos. E meşteşugul lui de a vorbi familiar.

Prin aceasta socotim că e om mai al vremii, cu mijloace mai potrivite pentru omul de azi, care e nerăbdător şi împrăştiat şi nu vrea să se adâncească mult. Vorbindu-i apropiat şi prietenos, suntem mai în stare a ne folosi de psihologia lui.

Şi în aceasta noi găsim că Frank Thomas este un predicator dela care se poate învăţa mult, în ce priveşte metodele, de folosit în predica de azi.

4. Din pricina vorbirii familiare, mai urmează şi altă caracteristică a predicilor lui Frank Thomas. Deşi el vorbeşte cu sistem şi cu păşire bine socotită din ideie în ideie, totuşi la dânsul nu bagi bine de seamă împărţirile cunoscute ale vorbirii omileticii. Aproape nu se cunoaşte care e introducerea, care este grosul cuvântării. Vorbind familiar, la dânsul nu sunt trase adânc despărţirile ace tea aşa ca să le bagi de seamă numai decât. El trece uşor din una în alta, par'că ar sta de vorbă, încât te întrebi: unde e introducerea, unde e cutare parte? Cu toate acestea, când faci analiza, le găseşti pe toate, numai că ele nu sunt puse aşa, ca să izbească

ochiul. Deci la dânsul nu descoperi formalismul omileticii, cum fac unii predicatori, pe care La Bruyère îi ia în zeflemea: la punctul 1 vom vorbi despre cutare chestiune, la punctul 2 despre cutare şi aşa mai încolo.[1] Sistematizarea aceasta, pe care unii o împing peste măsură şi pe care ţi-o vâră în ochi, o are şi Frank Thomas, dar în chipul firesc al vorbirii, nu ca ceva căutat şi strigat în urechile ascultătorilor.

In predica despre „Cuvântul dat", ţinută la 6 Iunie 1915, în plin răsboiu european, şi care este plină de chestiunile răsboiului, Frank Thomas trece familiar din vorbă în vorbă şi nu bagi de seamă unde începe întroducerea. Nici nu este bine hotărnicită, ci el, odată pornită discuţiunea, trece uşor din cugetare în cugetare, fără a se simţi dator să tragă bine şanţul întroducerii. Merge aşa discuţiunea prietenească jumătate din predică şi abia în jumătatea a doua face câteva împărţiri. Deci ar putea spune cineva că predica aceasta nu merge strâns pe porunca hotărâtă a omileticii. Cu toate acestea cititorul nu este izbit de loc de faptul acesta, ci are înainte numai o lină desfăşurare a cugetărilor pe care le urmăreşte foarte uşor.

In alte predici, îndrumările acestea ale omileticii sunt mult mai în vedere, dar nu pentrucă ele sunt porunci care trebuiesc urmate, ci pentrucă sunt rânduiala firească a unei vorbiri care nu înţelege să umble halandala, ci să treacă din treaptă în treaptă şi aşa să te lămurească mai uşor. Astfel este predica „Spre cer", unde se vede prea bine întroducerea, linia de despărţire între ea şi tratare şi se urmăreşte foarte uşor împărţirea tratării. Aceasta se desparte în patru bucăţi, câte una pentru fiecare din cele patru citate pe care le pune în fruntea predicii. Fiecare citat e un punct care trebuie desvoltat.

Indeobşte, cu toată vorbirea familiară, Frank Thomas are împărţirea aceasta a vorbirii cu sistem,

[1] In *Les Caractères*. Vezi şi *Biserica Ortodoxă Română*, August 1898, pag. 717—718, unde această parte e tradusă.

numai că nu este căutată anume şi nu ţi se flutură înainte ca o programă de vorbire pe care ai s'o vezi urmată. Nici nu s'ar mai împăca aceasta cu felul vorbirii sale familiare.

5. Dar oricât este de familiar, totuşi predicile lui Frank Thomas nu se potrivesc pentru toţi oamenii. Ele nu sunt nişte predici populare, ci predici care privesc mediul orăşenesc, viaţa publicului obicinuit din Europa, străbătut de îndoieli faţă de religiune, ba încă mâncat şi de necredinţă. Frank Thomas neîncetat are în vedere această stare sufletească, toată şubrezenia morală a lumii de azi şi în auzul ei vorbeşte. Deci, adevărat, sunt predici ale vremii de azi.

Din pricina aceasta, dacă e vorba de noi Românii, ele sunt predici care ar merge destul de bine pentru cititorii noştri dela oraş, dar nu merg de loc pentru lumea dela ţară. La oraş însă se pot întrebuinţa cu tot folosul, fiindcă se mişcă în hotarele gândirii orăşenilor şi lor cu adevărat le dă leacul care le trebuie. Frank Thomas ia în mână toate chestiunile care frământă mintea europeanului de azi şi le dă deslegarea cuprinsă în învăţăturile creştineşti.

Deci noi, din aceste predici, putem învăţa cum predica nu este un tip neclintit, care se ţine în acelaş fel pretutindenea şi totdeauna, ci ea este un organism viu, care însoţeşte curgerea vieţii, ia aminte la prefacerile ei şi caută s'o îndrumeze totdeauna, chiar pe drumuri schimbate, spre aceleaşi izvoare de viaţă, care se găsesc în Domnul Hristos şi în moştenirea lăsată de El.

Acestea credem noi, sunt trăsături ale predicilor lui Frank Thomas, şi acum, pentru mai bună înţelegere şi urmărire a acestora, nu avem decât să facem ce am scris la încheierea paginilor trecute despre el, adecă să dăm bucăţi din însuşi predicile lui. Deci păşim acum la această nouă materie.

[Va urma] Arhim. SCRIBAN.

Giovani Papini

MAGII.

După vre-o câteva zile sosiră trei magi din Haldea şi îngenunchiară înaintea lui Isus.

Poate veneau din Ecbatana, sau de pe malurile Caspicei.

Călări pe cămilele lor, cu sacii plini atârnaţi *la oblânc*, ei au trecut vadul Tigrului şi al Eufratului, au străbătut deşertul Nomazilor, apoi au luat-o dealungul Mării moarte. O stea nouă, asemănătoare unei comete care vestea uneori naşterea unui profet ori moartea vre-unui cezar, i-a condus până în ţara Evreilor. Ei veniseră ca să se închine unui Impărat şi când colo au aflat un copil de ţâţă într'un staul.

Aproape cu o mie de ani mai înainte venise în Iudeea o regină din Orient încărcată şi ea cu daruri: aur, parfumuri şi pietre scumpe. Dar ea găsise pe tron pe cel mai vestit rege din câţi au avut Ereii şi a auzit dela dânsul cuvinte pe care nimeni nu le mai spusese vreodată. Şi magii, ca unii ce se bucurau de reputaţia de a fi mai învăţaţi decât regii, nu vedeau acum înaintea lor decât un copil de câteva zile, care nu putea întreba nici răspunde, un copil care — devenit mare — avea să despreţuiască bogăţiile materiale şi ştiinţa omenească.

In Persia şi în media magii *nu erau regi, ci învăţătorii regilor;* ei povăţuiau pe conducătorii poporului: preoţi, tălmăcitori de vise, ghicitori, ministri; numai ei puteau comunica cu Bunul Dumnezeu Ahura — Mazda, numai ei cunoşteau viitorul, ei ucideau cu propriile lor mâni animalele rele pentru om: şerpii, insectele vătămătoare, paserile cobitoare. Ei curăţeau sufletele şi câmpurile. Dumnezeu nu primea decât jertfele lor; nici un

rege nu pornea la răsboiu fără a-i consulta. Posesori ai tainelor cerului şi ale pământului, ei stăpâneau peste neamul lor în numele religiei şi al ştiinţei. In mijlocul unui popor care trăia pentru materie ei reprezentau partea spiritului.

Aşa fiind era drept ca ei să vină şi să se închine lui Isus. După animale, care simbolizează Natura, după păstori, care simbolizează Poporul, iată o a treia putere, Ştiinţa, îngenunchind la picioarele lui Isus. Vechea carte sacerdotală din Orient face act de supunere noului Impărat, a cărui solie va fi rezervată Occidentului; preoţii săi se pleacă înaintea aceluia care va supune ştiinţa vorbelor şi a numerelor, ştiinţei celei nouă a Iubirii.

Magii la Betleem închipuesc pe teologii vechi recunoscând revelaţia definitivă, ştiinţa plecându-se în faţa inocenţei, bogăţia la picioarele sărăciei.

Ei aduc lui Iisus aurul pe care el îl va dispreţuì; nu pentru a veni în ajutorul călătorilor lipsiţi, ci pentru a se supune mai înainte de vreme cuvintelor Evangheliei: vinde averea pe care o ai şi o dă săracilor. Ei îi aduc tămâie, nu pentru a îndepărta mirosul de băligar din staul, ci pentrucă riturile aveau să înceteze, încât fumul şi parfumurile erau inutile în viitor pe altarele lor. Ei aduc smirnă care serveşte la îmbalsamat morţii, deoarece ei ştiu că Fiul va muri şi că Mama sa — azi aşa de bine dispusă — va îngropa trupul Lui.

Ingenunchiaţi pe pae în mantiile lor scumpe, ei se oferă pe ei înşişi, puternici, învăţaţi, ghicitori, ca o chezăşie a supunerii din partea lumii.

Isus a obţinut acum toate împuternicirile la care avea dreptul. Abia plecară magii şi începe numai decât perşecuţia acelora care-l urau şi aveau să-l urască până la moarte!

Trad. de Pr. **C. Gh. Vartolomeiu**, Focşani.

Ortodoxie și sectarism.

Apariția în franțuzește a revistei de sinteză ortodoxă, «*Logos*», ne-a dat prilejul binevenit de a cunoaște o revistă italiană, întitulată: «*Bilychnis*», organ al facultății de teologie *baptistă* din Roma.

Deși ea nu face numai Teologie pură, totuși merită ca să vorbim despre unele idei pe cari le răspândește. Aceasta ca un aviz pe seama sectarilor din țara noastră, pentrucă:

1. Revista aceasta, a baptiștilor din țara lui Mussolini, vorbește cu dragoste patriotică despre Italia, italieni și limba lor.

2. Se adresează tuturor oamenilor culți, fără tendințe de prozelitism.

Aceste calități ale ei merită deci să fie relevate și de noi. Deși pe un ortodox de al nostru nu-l poate încălzi prea mult, totuș notițele, comentariile, recenziile sale ne pun la curent cu diferite lucrări și broșuri nouă la catolici și protestanți. Preferiți sunt — bine înțeles — autorii catolici, cei cu tendințe reformatoare.

In nrul pe *Iunie 1928* aflăm recenzii interesante asupra cărților apărute pe terenul filozofiei și religiunii, despre literatura creștină, liturghia creștină, opere de doctrină creștinească, ordine și biserici creștine.

Important pentru Biserica noastră e că are cuvinte frumoase la adresa revistei «*Logos*» cu ocazia apariției ei dorindu-i spor bun prin cuvintele: «*Alla consorella auguri di vita lunga e feconda*», despre care spune că se prezintă chiar dela întâiul număr ca „foarte interesantă".

La rubrica «*Creștinism modern*» în recenzia făcută cărții lui Fr. W. *Förster* „Hristos și viața omenească", spune că „în capitolele unde Förster vorbește despre Dumnezeu, Fiul lui Dumnezeu, Hristos și spiritul modern, răsună o notă de înălțime spirituală, deși câteodată destul de aspră contra civilizației moderne". Dar mai spune că e foarte bine evidențiat faptul că, „creștinismul nu e fuga din lume, ci pătrunderea în lume, doctrina despre puterea lui Dumnezeu, care pătrunde viața noastră și supunerea materiei dec ătră spirit".

In rubrica despre *misionarism* aflăm despre munca plină de idealism a bisericilor creştine depuse pentru încreştinarea păgânilor din Africa şi alte părţi.

Faptul acesta din urmă ne face să punem aci întrebarea: Pentruce sectanţii din România, cari mor de dorul de propagandă, caută să strice legea lui Hristos aci în Ţara noastră, pe care am moştenit-o noi Românii dela moşi-strămoşi, fiind aceeaş din timpul apostolilor? Iar dacă pretind că ei au mai multă dragoste pentru Domnul Hristos decât preoţii bisericei noastre, de ce nu iau toiagul „apostoliei" — fiind liberi — ca să plece la popoarele păgâne, în Africa şi Australia spre a le propovedui pe Hristos, neîncurcând şi mai departe mintea puţin antrenată în discuţii de credinţă a dreptcredincioşilor noştri? Suntem siguri că acolo n'ar avea pe cine specula, deşi bizareriile lor acolo la păgâni s'ar potrivi cu mult mai bine.

In loc să facă astfel, ei îmbată lumea cu strigătul sinistru al fiţuicelor clandestine. Dar timpurile de groază şi năpraznă pentru creştini au trecut de mult, căci, Nero, Diocletian şi Iulian Apostatul nu mai persecută pe creştini. Atunci sectarii noştri din ce motive mai umblă cu predici nocturne pela casele credincioşilor noştri? De ce dar umblă cu laterna lui Iuda, ca să plătească preţ de răscumpărare pentru sufletele celor ce nu ştiu că ei sunt precupeţiţi în mod ordinar?

Facem această expunere, îndemnaţi de răsunetul cald şi stăruitor, ce se desprinde de pe buzele preotului slujitor, când se roagă cucernic la Sfânta Liturghie *«pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru întrunirea tuturor»*. Pentruce oare sectarii noştri îşi astupă urechile la auzul acestei rugăciuni ortodoxe, care culminează în cea mai desăvârşită dragoste şi pace divină? — O, de ar reflecta toţi hulitorii adevărului asupra cuvintelor de anatemă ale Mântuitorului, dictată pe seama celor ce desbină biserica Sa! O, dacă s'ar cutremura odată inimile lor!

Din nrul pe Iulie 1928 al numitei reviste deasemenea vom spicui unele chestiuni cari ne pot interesa.

1. *Mesajul bisericei* creştine către toată lumea este unul din subiectele tratate la conferinţa din Lausanne, în

2

August 1927, pentru *unirea bisericilor*. Oratorii acestei teze fură Adolf Deissmann şi Francisc J. Mc. Connell. Primul cu verva-i cunoscută arată că mesagiul Bisericei în Evanghelie trebue să prezinte şi azi frăgezimea genuină, ce o aveau predicile lui Isus şi ale apostolilor, pentru cari mesagiul acesta era vestea de bucurie despre apropierea Impărăţiei lui Dumnezeu. Suntem de acord că mai mult caracterul eshatologic (caracter prin esenţă ortodox N. R.) al Evangheliei va putea reface unitatea bisericilor.

2. *Poate fi Biblia baza reunirii bisericilor creştine?* se întreabă *Dean J. Lhanon*. El răspunde cu un nu rezolut şi curagios într'un strălucit articol, prin care caută a demonstra că Bibliolatria a fost până acum cauza atâtor neînţelegeri şi ea nu va putea fi [?] cândva un element de bună înţelegere şi concordie. (?!) Da! spunem noi ortodocşii: cauza tuturor acestor nenorocite discordii este interpretarea individuală a Bibliei din partea celorce au părăsit calea sfintei Tradiţii bisericeşti. Rezultatul acestor interpretări e puzderia sectelor protestante.

Una este *cetirea* sfintei *Scripturi* din partea credincioşilor zeloşi, şi alta e *interpretarea ei*, pentru care au nu numai dreptul, ci mai ales şi datoria de a o face clericii cei anume pregătiţi pentru aceasta.

*

Să ia aminte deci sectarii din România — cari luptă contra patriei şi a Bisericii — turburând liniştea sufletească din satele şi mahalalele oraşelor, că noi apreciem după cuviinţă astfel de sentimente ca cele din revista Bylichnis. Pentru dovedirea afirmaţiei noastre cumcă toţi sectarii dela noi sunt înregimentaţi în solda duşmanilor nu numai ai Bisericii, ci şi ai neamului — redăm aci o informaţie demnă de toată încrederea, făcută de soţii Alexandrina şi Niţă Dinu, membri în asociaţia „Patriarhul Miron" din Bucureşti, de curând reveniţi din rândurile adventiştilor la matca ortodoxă. In scopul acesta lăsăm să urmeze lămuririle lor zdrobitoare asupra organizaţiilor adventiste din ţara noastră, şi despre felul cum lucrează acestea împotriva doctrinei creştine a Bisericii ortodoxe.

„Sub pretextul creştinării popoarelor sălbatice, strâng

însemnate fonduri pe cari le trimit peste hotare, deşi primesc în acelaş timp însemnate ajutoare din centrele străine. Biserica strămoşească, instituţiile de stat şi clerul, sunt puse în lumină anticreştină, ca organizaţii în afară de cadrele creştinismului" [„Universul" Nr. 235, 10 Oct. 1928].

Prin aceasta încheiem, fără alt comentar, dar plini de dorinţa ca Domnul Isus Hristos să lumineze mintea celorce stăruesc în calea cea greşită. **Pr. Dr. Ioan I. Felea.**

1 Decemvrie 1918

Ingerul a strigat...

Aşa voeşte Domnul cu ceice l-au iubit:
Să le 'nvestmânte 'n flacări măreţul Răsărit,
Mângăetor şi dulce din slavă, noul soare
In ochii trişti şi'n piepturi lumină să coboare
Şi lanţurile grele cu zornet lung să cadă,
Din ele libertatea să-şi făurească spadă,
Ce, fulgerând pământul de-alungul şi de-alatul,
Să curme pe vecie ruşinea şi păcatul,
Văzduhu'n care pasări de pradă lung ţipară,
De suflul vieţei nouă acuma să tresară,
Să 'nalţe pân' la ceruri cântări de biruinţă...
Aşa voeşte Domnul cu cei tari în credinţă!

Aşa voeşte Domnul cu ceice-au pătimit
Şi visul şi-l văzură pe cruce răstignit:
Făşia 'nsângerată, ce leagă rana lor
In slavă să se 'nalţe cu steag biruitor
Şi plânsul să'ntrupeze în largurile zărei
In zvon primăvăratec chemarea răzbunărei;
Iar idolii robiei din capiştea barbară
Sfărmaţi să-i sufle vântul în noaptea din afară,
Şi unde zece veacuri a stat altarul lor
Adâncă tragă brazdă creştinul muncitor
Şi doina să-i îngâne ai ciocârliei pui,
Aşa voeşte Domnul cu cei aleşi ai lui.

Aşa voeşte Domnul cu cei cari pe Calvar
Sorbiră 'ntreagă cupa veninului amar:
Din umbră să se 'nalțe puternici şi semeți
In chip cu tinerețea seninei dimineți
Cu laur verde tâmpla şi fruntea să-şi încingă
Cu uraganu'n luptă pe-ai nopței soli să 'nvingă,
Să'nalțe pe țărâna duioaselor morminte
Biserica măreață a libertăței sfinte,
In care prigoniții pribegi din lumi străine
Setoşi după dreptate să vie să se'nchine,
Vieții-adevărate urzindu-i început,
Aşa voeşte Domnul cu cei cari îl au scut!

Aşa voeşte Domnul cu cei cari au luptat
Şi cari zăgazul morței prin moarte l-au sfărmat.
Cântați a Lui mărire în cântec de timpane,
El, trăsnetul ce cade pe limbile duşmane,
El care schimbă plânsul în sunet de fanfară
Şi din poporul jertfei făcu un neam, şi o țară.
El a trimes, curate ale 'nvierei zori,
Cărarea voastră nouă o 'mpodobi cu flori,
El visului dă aripi şi dorului ființă
Şi încunună jertfa adusă cu credință,
Inşiră milioane sub steagul propăşirii...
Aşa voeşte Domnul cu drepții, cu martirii!

Aşa voeşte Domnul în dreapta-i îndurare:
Dintr'un noian de chinuri El face sărbătoare,
Şi munții ce se'nalță cu frunțile la cer,
Ca să despartă frații, certați de Dânsul, pier.
Şi valurilor calde de lacrimi de surori
Dă versul sfânt al celor dintâi privighetori,
Şi cei cari se'ndoiră subt robota păgână,
Spărgând cătuşa urei, îşi tind frățească mână.
Cu suflete de Cesari, cu ochi de Prometei,
A lor e munca sfântă şi darurile ei...
Copii ai României sub scutul Lui uniți,
In coruri triumfale pe Domnul prea-măriți!...

I. U. SORICU.

Gânduri la sărbătoarea Sf. Dumitru.

„In lume, necazuri veți avea; ci îndrăzniți, Eu am biruit lumea".

(Ioan XVI. 33).

Infăptuirea idealurilor mari a cerut întotdeauna jertfe multe şi dureroase. In lupta pentru ele, au murit cei mai buni dintre oameni şi pentru izbânda lor au lăcrimat cei mai frumoşi ochi. Pentruca să se ridice în slavă, biserica binelui, adevărului şi frumosului, au trebuit să moară în ziduri — ca în legendă — mii şi mii de meşteri. Fiecare pietricică din temelia ei, închide într'ânsa sufletul şi avântul celor ce au sângerat pe drumurile de realizare a ideii.

Când omul a căzut înfrânt, sufletul lui a crescut puterea celui ce-i ducea mai departe gândul. Aşa, lumina a trecut din suflet de erou căzut, în suflet de erou ce a rezistat; din suflet de erou ce a rezistat, în suflet de erou ce a biruit, ca odinioară flacăra dela serbările Eladei, care era dusă, nestinsă, din torţă în torţă, până în cetatea biruitoare.

Nici o idee, însă, n'a întâmpinat mai multă rezistenţă şi n'a avut mai mulţi mucenici, ca ideia sfinţeniei creştine. Pentru împământenirea ei a trebuit să se întrupeze Mântuitorul şi pentru izbânda ei Fiul lui Dumnezeu însuşi a trebuit să fie prima victimă.

Toate paginile istoriei şi toate locurile spaţiului ştiu să spună povestea unuia din ceice — prin moartea lor — au dus peste veacuri şi peste mări şi ţări, biruinţa şi fericirea crucii.

Care era puterea care-i făcea să sfarme orice rezistenţă? Care era mirajul care-i purta vecinic în lupta pentru împărăţia lui Dumnezeu?

Era îmbărbătarea, pe care a dat-o Mântuitorul tuturor celor ce străduesc pentru adevăr şi dreptate: *«In lume, necazuri veţi avea; ci îndrăzniţi, Eu am biruit lumea!»*

Au suferit dispreţ, necazuri, chinuri şi moarte. Prin suferinţă, însă, ajungeau la seninătatea de dincolo de durere şi prin moarte, la viaţa de dincolo de moarte. Urmele paşilor lor sunt cărări de binecuvântare cerească şi văpaia sufletelor lor a aprins în lume lumina Evangheliei — singura făclie, care va lumina omenirii calea fericirii.

Din exemplul lor, creştinul poate căpăta oricând, putere şi entuziasm pentru vieţuirea sub steagul alb al creştinismului. Şi în adevăr, cine stă în contact sufletesc cu valurile de spiritualitate, revărsate în lume de mucenicii crucii, poate birui mai uşor ademenirile străine şi poate trăi mai efectiv idealurile sfinte.

Sf. Biserică ne înlesneşte contactul acesta spiritual cu cei ce-au murit pentru şi întru nădejdea învierii. Ea a statornicit sărbători pentru pomenirea lor. Aşa, avem azi înainte, pe Marele Mucenic Dimitrie, făcătorul de minuni şi izvorâtorul de mir.

Pentru a-i înţelege mai bine mucenicia, se impune, în primul rând, o cercetare — în linii mari — a cadrului spiritual, în care a apărut. Era încă puternică lupta dintre întunerec şi lumină; dintre păgânismul, care murea, şi creştinismul, care se năştea. Duhul rău al veacurilor de atunci — în ultimile-i svârcoliri de luptă — făcea şi mai mari ravagii. Gloatele cu sufletele pustii de orice ideal, nu se ridicaseră mai sus de situaţia în care le era de ajuns „pânea şi circurile;" iar sângele ce curgea în răni pentru desfătare de inimi păgâne şi haine, era crescut cu celce curgea pentru vina bunătăţii şi iubirii creştine.

In Tesalonic, oraş al desfătărilor, domina păcatul cu mai multă străşnicie. Dar pe ogorul putrezit al sufletelor, trăsese brazdă adâncă plugul creştin al sf. Pavel. Pe alocurea s'a găsit şi pământ bun, care a dat rodul renaşterii. Astfel, în locul unde buruienele păcatului erau mai multe şi unde miasma lor era mai înăbuşitoare, au odrăslit — la adierile vântului celui nou — florile albe ale credinţei. Intre ele, una mai frumoasă şi mai sublimă: sf. Dimitrie.

Viaţa lui curată făcea contrast prea mare cu spiritul lumii. S'a observat că nu mai e al lumii; s'a văzut că are idealuri nouă de gândire, de simţire, de viaţă, de faptă şi a fost urât... A fost urât cu toată ura, de care ne-a vorbit Mântuitorul în cuvintele sf. Evanghelii de astăzi: «*De aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentrucă voi nu sunteţi din lume ci Eu v'am ales din lume, pentru aceasta vă urăşte pe voi lumea*» [Ioan XV, 19].

Şi răutatea lumii n'a iertat sublimul din sufletul sf. Dimitrie! .. Slovele sfinte ne spun că Maximilian împăratul cu ocazia unei vizite, pe care a făcut-o la Tesalonic, îşi bizuia mândria păgână pe isprăvile fără de lege ale unui atlet, numit Lie. Tinărul creştin Nestor — la încurajarea şi cu rugăciunile sf. Dimitrie — a înfrânt pe acest atlet, ca altădată umilul David pe mândrul Goliat. In aceste împrejurări, sf. Dimitrie a fost întemniţat şi apoi străpuns cu suliţa.

Mucenicia lui, însă, va străluci pururea ca un luceafăr în mijlocul bisericii lui Hristos. Ea a avut un efect tocmai contrar celui dorit de omorâtorii lui. Ea a aprins mai viu credinţa în sufletele creştinilor din Tesalonic şi nu încetează — azi ca şi eri şi ca şi mâne — să toarne sfânt entuziasm în sufletele, care vin să soarbă noi puteri, dela pomenirea lui.

Moartea lui n'a rodit putreziciune. S'a prefăcut în izvor de tămăduiri, de alinarea durerilor, de ştergerea lacrimilor. Schiopi, cari-şi purtau în cârje povara neputinţelor lor, căpătau înzdrăvenire; orbi, sortiţi să fie, pe vecie, robi ai întunerecului, căpătau vederea; slăbănogi ţintuiţi pe patul durerilor lor, se întăreau.

Tot mai multe erau şi tot mai departe ajungeau minunile jertfei sf. Dimitrie. Darul lor s'a înmulţit, ca darul pânilor înmulţite în pustie, cu fiece biserică ce s'a clădit întru pomenirea lui.

Amintirea muceniciei sf. Dimitrie stărue astăzi în sufletele noastre, ca puternic îndemn la viaţă şi

realizări creştine. Intr'o vreme, când idealurile sfinte sunt dispreţuite şi ceice luptă pentru ele, consideraţi visători, lipsiţi de simţul realităţii, să ne împărtăşim cu dar din avântul de jertfă al sf. Dimitrie! Credinţa lui să ne întărească, iubirea lui să ne aprindă sufletele de ideal, speranţa lui să ne dea statornicie!...

Ca viitori semători în ogorul lui Hristos, avem să dăm şi noi lupta sf. Dimitrie Izbânzile lui sunt chezăşia izbânzilor noastre. Pentru aceasta, însă, trebue să urmăm pilda lui întru toate. Trebue să ne pătrundem adânc de adevărurile eterne ale Scripturilor sfinte, pentruca să statornicim împărăţia lui Dumnezeu, mai întâi în inimile noastre. Aşa, viaţa noastră va fi o lumină mai mult în întunerecul lumii; aşa vom putea fi — după exemplul sf. Dimitrie — pe deasupra patimilor, necazurilor, chinurilor şi morţii şi numai aşa, va fi cu adevărat de folos şi pentru noi, înbărbătarea, de care se învrednicesc aleşii.

Nicolae N. Grosu,
student în teologie.

MIŞCAREA LITERARA.

Lecturi din izvoarele istoriei române, de *Dr. I. Lupaş*, profesor la univ. din Cluj, membru al Academiei române. Buc. „Cartea Românească". 1928. Pag. 301, Lei 80·—.

Abia dupăce citeşti cartea, cu titlul de mai sus, a eruditului istoric Dr. I. Lupaş, îţi dai seama cât de mare a fost greşala pedagogiei noastre, care a predat până acuma istoria, în cea mai mare parte fără consultarea directă a izvoarelor istorice.

Căci dupăcum ştiinţele naturale nu se pot preda fără obiecte de intuiţie, dupăcum nu se poate ţine un curs de fizică fără esperienţe, aşa nu-mi pot închipui o lecţie desăvârşită de istorie, fără consultarea documentelor istorice.

Istoria de manuale merge la copiii mai nevrâstnici. In clasele superioare ale şcoalelor secundare însă, unde elevii s'au deprins într'o măsură oarecare să judece lucrurile critic, istoria trebue să fie documentată. Altfel, cuvintele profesorului vor lăsa uneori anumite îndoeli şi nedumeriri în sufletele discipolilor. Mai ales când e vorba de istoria naţională, unde obiectivitatea este o sarcină mai grea, dat fiind orgoliul naţional al fiecăruia.

De aceea pentru caracterizarea unor eroi naționali, a unor fapte sau epoci, cel mai cuminte lucru este să citești un document istoric, contimporan cu eroul, cu fapta sau cu epoca. Dacă documentul este străin, cu atât mai bine. Străinul te judecă mai aspru; tocmai de aceea lauda lui e mai prețioasă.

N'avem nimic de ascuns din istoria noastră, fiindcă ea este istoria unui neam care prin strădanii eroice și suferințe mucenicești a ajuns la ceeace este.

Cartea documentelor o ținem deschisă pentru oricine. Cu atât mai mult pentru tinerele vlăstare ale neamuilui nostru.

Judecată în lumina acestor considerații cartea dlui profesor I. Lupaș iese din cadrul obicinuitelor manuale auxiliare. Ea este un dar prețios pentru toți aceia, cari însetoșați fiind vor să bea apă curată de izvor, nu alambicată.

E o carte de știință — și de educație națioală în acelaș timp.

*

Misionarism cultural, de prof. *Dr. Gr. Cristescu,* Sibiu. 1928, pag. 102.

Neobosita râvnă cărturărească a părintelui Dr. Gr. Cristescu, distinsul profesor al Academiei teologice din Sibiu, a scos la lumină o nouă carte menită să ațâțe în sufletele slujitorilor lui Hristos focul sacru al misionarismului și să fie un povățuitor prețios pentru orice intelectual care dorește să-și croiască un drum drept în viață.

In țările cari stau în fruntea mișcării culturale universale problemele vieții spirituale, ale filosofiei creștine, au ajuns mai ales în timpul mai nou să preocupe intens și larg sufletele de elită.

Distinsul autor, e la curent cu toate aceste preocupări, trăiește în ritmul vieții intelectuale europene și transoceanice, pe care ar dori-o mutată și la noi. In acest fapt trebue căutată geneza bogăției de sugestii pe care autorul o îmbie nepretențios, fără subsolurile paginilor, cititorului dornic de mai multă spiritualitate a vieții.

Intr'un stil colorat și plin de vioiciune, părintele Dr. Gr. Cristescu ne vorbește despre „misionarismul cultural", despre „cultul competenței și organizarea elitelor sociale", despre „sensul bisericii creștine ortodoxe", despre „educație și apostolat ortodox", despre „moarte și viață", despre „apoteoză și responsabilitate", probleme — pe cât de abstracte, pe atât de în strânsă legătură cu marile realități, concrete ale vieții. Popularizarea lor este o superioară necesitate. O face părintele profesor Cristescu, stăruitor și cu o pasiune care îl onorează.

*

Calendarul ostaşului român, întocmit de Lt-colonel *D. Ionescu Morel* şi prot. militar *I. Dăncilă.* Sibiu. Krafft-Drotleff. 1928. Pag. 108.

Tot mai mult răzbeşte ideia, că serviciul militar nu trebue să fie o şcoală numai pentru timp de răsboiu, ci şi pentru timp de pace. Ostaşul trebue pregătit în mânuirea armelor, dar în acelaş timp trebue fortificat şi sufleteşte. Tăria morală este temelia oricărei educaţii militare. Din acest principiu a izvorât şi ideia alcătuirii unui călindar ostăşesc, idee realizată atât de fericit de Lt-colonel D. Ionescu-Morel şi prot. militar I. Dăncilă. Căci calendarul, aşa de frumos împodobit cu ilustraţii de pictorul I. Anestin, nu se mărgineşte la partea strict calendaristică, nici numai la îndrumări cu privire la pregătirea tehnică a ostaşului, ci cuprinde un foarte bogat material în legătură cu pregătirea lui religioasă, morală şi cu educaţia lui naţională.

Nu lipsesc din calendar nici glumele bune, menite să însenineze câteva clipe din zbuciumata viaţă de ostaş.

Autorii se pot felicita: Râvna lor nu va întârzia să şi arete roadele — întărirea sufletului oştirii şi prin acest suflet întărirea patriei întregite.

*

Apostolii satelor, piesă de actualitate din viaţa satelor noastre, de *Pr. Caius Turicu.* [Bibl. creştinului ortodox, Nr. 43—44]. Tip. Diecezană, Arad, 1928. Pag. 56 [format mic].

Lupta sistematică şi entuziastă iniţiată de P. S. Episcop Grigorie al Aradului împotriva sectelor, este în deobşte cunoscută. Ea se desfăşoară cu înţelegătoarea contribuţie a preoţimii şi mirenilor iubitori de Hristos, deopotrivă. Armele de luptă sunt felurite. Unele îmbiate deadreptul de vrăşmaşii bisericii. Intre acestea este şi scena. O utilizează sectanţii — de ce n'am utiliza-o şi noi?

„Apostolii satelor" este o piesă tendenţioasă, de apologie a credinţii dreptmăritoare şi a datinelor noastre religioase.

Preot, cantor, faur, ciobotar, „american", pocăit, elev, crâsnic, bărbaţi, femei — toţi sunt aduşi pe scenă, ca să se lupte, cu sabia duhului, pentru lămurirea adevărului.

Dialogul e susţinut cu destulă iscusinţă iar tehnica piesei e destul de simplă pentru a putea fi reprezentată cu uşurinţă pe scena satelor noastre.

Harnicul părinte C. Turicu a făcut o faptă bună, ieşită din dragostea faţă de Biserică pe care o slujeşte cu credinţă.

Fie ca strădania sa să rodească eroi ai credinţei şi faptei creştineşti. *Prof. N. Colan.*

CRONICĂ.

Asociaţia clerului „Andrei Şaguna", secţia Sibiu, la Sălişte. Preoţimea ortodoxă din arhidieceza noastră, făcând parte din Asociaţia clerului „Andrei Şaguna" din mitropolia Ardealului, şi-a ţinut adunarea generală în Sălişte, în 11 Oct. a. c. Această adunare a avut, ca şi altădată, un program deosebit de bogat şi select, alcătuit de comitetul secţiei, în frunte cu părintele Dr. A. Crăciunescu, profesor la Academia teologică „Andreiană".

După sf. Liturghie, în cursul căreia a predicat păr. protopop local Dr. D. Borcia, în faţa congreşiştilor şi a unui mare număr de credincioşi din Sălişte, preoţimea a trecut în sala festivă a şcoalei primare. Discursul de deschidere al preşedintelui a fost urmat de salutul reprezentanţilor autorităţilor locale.

Problemele, tratate cu o remarcabilă temeinicie de raportori designaţi înainte [Prot. Dr. Iosif Blaga—Braşov: Frumseţea şi valoarea cultului ortodox, Păr. Mih. Neagu—Sibiu: Adevărurile dogmatice în predică; Consilier arhiep. Tr. Scorobeţ—Sibiu: Păstorirea la oraşe; Prot. D. Săcărea—Băiţa: Păstorirea la sate] au stârnit discuţii dintre cele mai interesante.

Raportul general, arată că preoţimea din Arhidieceza noastră, străbătută de conştiinţa misionară, îşi face datoria cu râvnă şi entuziasm şi în cadrele Asociaţiei „Andrei Şaguna".

La vecernia pentru tineretul şcolăresc a vorbit, inspirat, părintele Dr. Gr. Cristescu, profesor la Academia „Andreiană", despre „Tineretul în preajma Mântuitorului".

Adunarea a votat cu unanimitate şi patru moţiuni: Una de solidarizare a clerului cu ierarhii săi, alta în chestia ridicării Academiei teologice „Andreiane" la rangul de Facultate, sub conducerea autorităţii bisericeşti, a treia cu privire la salarizarea clerului şi regularea penziilor preoţeşti şi a patra cu privire la disciplina canonică.

Din lipsă de spaţiu suntem siliţi să amânăm pentru numărul viitor al revistei noastre publicarea moţiunilor a căror valoare nu va scăpa nimănui.

*

Adunarea generală a „Astrei". Sâmbătă, 8 Dec. a. c., s'a ţinut la Sibiu adunarea generală a „Astrei" culturale. Pe vremuri, asemenea adunări erau prilejuri de strălucite sărbători populare, de manifestaţii culturale şi de entuziasm naţional. Fiindcă pe vremuri adunarea „Astrei" se

ţinea vara, nu în preajma Crăciunului şi pentruca naţia — că doar a ei e „Astra“ — să poată participa în număr cât mai mare la praznicul cultural, acesta se desfăşura într'o zi de Duminecă, nu în Sâmbăta Iudeilor, când creştinii sunt ocupaţi cu alte năcazuri decât cele — ca să zicem aşa — „astrale“.

Şi încă ceva: înţelepţii noştri înaintaşi „luau aminte“, ca praznicul acestui aşezământ de obştească luminare să nu cadă în zodie electorală.

Actualii conducători ai „Astrei“ însă par a renunţa succesiv la toată tradiţia, la care totuşi credem că ar trebui să ţină cu mai multă sfinţenie decât la orice.

„Astra“ populară de pe vremuri s'a bio-politizat.

„Astra“ culturală de pe vremuri s'a cinegrafizat.

Poate că s'ar putea şi altfel. Trebue să se poată. Altfel adunările generale vor continua să se ţină în atmosferă de morgă şi în prezenţa comitetului central — incomplect, iar comitetul central va continua să se prezinte în faţa adunării generale cu socotelile anuale netipărite. Şi când socotelile „Astrei“ sunt netipărite la adunarea generală — se'ncurcă socotelile cuiva...

In orice caz, cine a participat la congresul „Astrei“ din anul acesta, va admite că... sic non itur ad astra.

*

Plecarea păr. Cons. Trandafir Scorobeţ la America. Păr. Tr. Scorobeţ, consilier la secţia culturală dela Consistorul arhiepiscopiei din Sibiu, a plecat în misiune la credincioşii ortodocşi din America.

Credincioşii din America în repetate rânduri au cerut Sf. Sinod să li se trimită un episcop, căci nu pot ţine piept cu asalturile ce vin din toate părţile, dar mai ales din partea sectarilor, cari lucrează metodic pentru convertirea românilor.

Pe lângă această propagandă biserica ortodoxă din America este într'o situaţie foarte grea — vorbim după plângerile ce vin de acolo, fiind complect desorganizată.

Credincioşii ardeleni aveau ca for superior un protopopiat, rămas acum fără protopop, credincioşii din regat, şi cei din Bucovina au alt for de conducere, cu un cuvânt biserica ortodoxă românească din America nu lucrează unită sub aceeaşi conducere, ci direct cu episcopia căreia aparţin credincioşii, sau mai bine zis, fiecare cum poate şi cum se pricepe. Ne oprim deocamdată aci, căci atribuim importanţă decizivă trimiterii, la propunerea mitropolitului Dr. Nicolae Bălan ca delegat al Sinodului, a unei feţe bisericeşti, care să îndrepte starea de astăzi.

Ştim că are o misiune foarte grea având, să rezolve o mulţime de probleme dintre cele mai delicate: chestiunea jurisdicţiunii, chestiunea episcopatului, a organizării credincioşilor din America, etc.

Cu toate acestea suntem convinşi că misiunea încredinţată păr. consilier Tr. Scorobeţ, va da roadele cele mai bune şi îndrăznim a spune, că alegerea a fost din cele mai fericite.

Păr. cons. Tr. Scorobeţ, este om de carte, cunoaşte problemele ce frământă biserica ortodoxă, protestantă, catolică şi în special cea anglicană.

A luat parte la congresele dela Stockholm şi Lausanne.

Păr. Tr. Scorobeţ este bun mânuitor al condeiului colaborând la mai multe ziare şi îndeosebi la „Telegraful Român".

O repetăm din nou, păr. cons. T. Scorobeţ a fost cel mai chemat, căci cunoaşte limba engleză, are legături cu credincioşii din America şi cunoaşte bine starea lucrurilor, căci a mai fost 6 ani preot în America.

Orator recunoscut, preot închinat Bisericii pe care o serveşte de peste 20 ani, organizator şi om de iniţiative, cumpănit în toate, sunt atâtea garanţii ce ne fac a crede, că misiunea încredinţată d-sale va da roadele cele mai bune. Referatele ce le va face Sinodului va pune în lumină adevărata situaţie a credincioşilor ortodocşi din America.

Soluţiile propuse Sinodului de păr. Tr. Scorobeţ, vor îmbunătăţi starea în care se găseşte astăzi biserica ortodoxă română din America. *I. M.*

*

Vizita canonică a PP. SS. Episcopi de Caransebeş şi Arad în Jugoslavia. Se ştie că credincioşii noştri din Banatul jugoslav cu toată izolarea politică, stau în dependenţa canonică faţă de episcopiile noastre de Caransebeş şi Arad. Lipsiţi de orice solicitudine din partea guvernului ţării căreia-i aparţin sub raport politic, duc o viaţă grea şi din punctul de vedere cultural, fiind avizaţi exclusiv la ajutorul izvorât din dragoste curată de frate, pe care li-l putem îmbia, discret, noi, cei de dincoace de graniţa sârbească.

In şirul zilelor de obidă spirituală Românii din Bănatul jugoslav au avut câteva clipe de seninătate. Păstorii lor duhovniceşti, Preasfinţiţii episcopi Iosif al Caransebeşului şi Grigorie al Aradului i-au cercetat de curând, mângăindu-i şi întărindu-le credinţa în zilele mai bune ce vor trebui să vină şi pe seama lor.

Intâlnirea a fost frăţească, entuziastă. Roadele ei nu vor întârzia să se arete.

Suntem siguri că înalţii ierarhi vor continua să veghieze cu aceeaş grije părintească asupra destinului sufletesc al fraţilor noştri rupţi dela sinul ţării mame.

Neculce.

Note şi informaţii.

Sinodul Bisericii ortodoxe din Polonia s'a întrunit în a doua sesiune a sa în zilele de 27—30 Iunie a. c. Intre problemele discutate în această sesiune a fost şi aceea a învăţământului teologic. Sinodul a cerut ca ministerul să încredinţeze conducerea Facultăţii de teologie din Varşovia I. P. Sfinţitului Mitropolit Dionisie, întrucât actuala conducere [laică] „împiedecă desvoltarea normală a învăţământului religios conform cu tradiţia Bisericii ortodoxe".

Reclamându-şi conducerea Facultăţii de teologie, Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe din Polonia e în nota celei mai perfecte tradiţii ortodoxe. Noi am cerut şi cerem acelaş lucru pentru Facultăţile teologice din ţara românească. Pentru care pricină părintele I. Popescu-Mălăeşti s'a supărat foarte; fiindcă, după concepţia Sf. Sale, Biserica nu are dreptul să conducă nici şcoale de cântăreţi, necum institutede învăţământ superior. Hotărîrea Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe din Polonia este o dovadă mai mult, că părintele I. Popescu-Mălăeşti, cu teoria Sf. Sale, a cam ieşit din brazda tradiţiei bisericeşti. Ba mai mult: suntem convinşi că pe întreaga suprafaţă a mapamondului Sf. Sa este singurul preot în această bizară atitudine. Şi nu totdeauna „der ist der stärkste, der allein steht".

*

Foaia săptămânală „Cultura Poporului", care se bucură şi de preţioasa colaborare a Părintelui arhimandrit Scriban, apare din ce în ce cu un cuprins religios tot mai bogat. Alături de articole mai lungi de îndrumări creştineşti găsim în această foaie o mulţime de informaţii cu privire la viaţa religioasă din ţară şi străinătate.

Evangheliile duminicale le tâlcueşte de câtva timp tinărul preot D. D. Achimescu, care este un harnic colaborator şi al Revistei noastre.

*

După revista franceză „Le Christianisme social" situaţia eclesiastică în Cehoslovacia este următoarea: După

revoluţie Cehii au întemeiat o Biserică naţională. O putem numi „Biserica cehă", pentrucă Slovacii nu alcătuesc decât 0·4 la sută din membrii ei. Protestanţii de două confesiuni deosebite, dar de tip reformat, s'au unit într'o singură Biserică.

Nu e mai puţin adevărat că ateii formează o armată de 700.000 de suflete. In cea mai mare parte a ei această armată o alcătuesc foştii fii ai Bisericii catolice, care a fost Biserica Habsburgilor. Catolicismul din ultimii zece ani a pierdut în Cehoslovacia peste 1.800.000 de credincioşi. In Boemia sunt 62 de districte curat cehe. In 1910 95 la sută din populaţia acestor districte erau catolice. Astăzi abia mai sunt 60 la sută. Dintre Rutenii aparţinători confesiunii uniate 60.000 au trecut la ortodoxie.

*

Comunitatea evangelică luterană din Craiova, care numără 177 credincioşi, a avut pentru „confirmare" în anul acesta 4 copii [1 băiat şi 3 fetiţe], pe cari preotul i-a pregătit timp de 14 săptămâni câte 4 ore la săptămână din religie. — Faptul poate că spune ceva!

*

„Crucea" dela 8 Noemvrie cor. vorbeşte în mai multe locuri de un prisos de seminarişti, cari nu pot fi aplicaţi, nefiind parohii. Păr. Dărvărescu dela R.-Vâlcea la Arad spunea că sunt multe parohii vacante şi cerea complectarea lor. — Care e adevărul?

*

Ministerul de răsboiu jugoslav a oprit căsătoria ofiţerilor dela aeronautică cu femei de alt neam. Ceice au sau vor avea femei streine, chiar cetăţene jugoslave, vor fi daţi afară! — Măsura, poate, s'ar potrivi şi la noi.

*

Problema religioasă preocupă tot mai mult şi pe laici. Găsim articole de acest fel în revistele „Gândirea", „Transilvania" şi „Ţara Noastră". — Se vor fi convins de adevărul şi necesitatea unei vieţi mai creştineşti? Putem atunci nădăjdui, că răsare soarele dreptăţii şi în ţara asta. Morala economică e vremea să fie aruncată la vechituri.

*

Un ţăran din Rachiş [jud. Sălaj] a venit la Sibiu să-şi cumpere o Biblie. Ii trebuia Biblia lui Şaguna, cu litere cirile. Numai aceasta — căci nu ştia ceti cu slove latine. Din întâmplare a avut fericirea de a mai găsi un exemplar. A aşteptat toată ziua, până i s'a legat cartea frumos, şi-apoi s'a întors acasă, la Sălaj... Drum cam de o mie de chilometri, făcut cu trenul şi pe jos — pentru o Biblie.

Intâmplarea merită să fie tăiată la răboj. Fiindcă e cunoscută şi fiindcă ea desminte în chip strălucit atâtea lamentabile lamentaţii cu privire la scăderea interesului religios al bunului nostru popor pe care nici apocaliptica gălăgie a politicianismului contimporan nu este în stare să-l zăpăcească cu desăvârşire.

*

Anul trecut America a cheltuit pentru religie nu mai puţin decât 684 de milioane de dolari sau 154,800,000.000 lei [156 miliarde, 800 milioane] proveniţi din contribuţii benevole făcute de credincioşi, întrucât statul nu prevede nici o sumă pentru îngrijirea bisericilor şi a diferitelor instituţiuni legate de biserică.

Cetim în „Christian Advocate" următoarele privitor la situaţia financiară a bisericilor:

„Consiliul, [în urma cercetărilor făcute] a aflat că pe anul 1925 s'a colectat suma de 88.845,000 dolari în daruri inclusiv darurile pentru misiuni; 332.552,000 dolari pentru spesele congregaţiunilor şi daruri diferite în suma de 451.000,000 dolari. Din Canada se raportează strângerea sumei de 12.000,000 dolari pentru acelaş scop.

Darurile colectate pentru instituţiunile evreeşti se ridică la suma de 18.500,000 dolari, iar pentru biserica romano-catolică suma de 168 000,000 dolari. In sumele acestea nu se pun şi marile daruri făcute pentru cauza Palestinei, iar în socotelile date de diferite organizaţiuni creştine nu sunt puse sumele donate pentru educaţie şi caritate.

Aşa că pentru biserici, populaţia Statelor Unite a dat anul trecut suma de 684.000,000 de dolari.

Preot Grivas D. Cruceanu.

*

Revoluţie spirituală în Indii: La cererea studenţilor universitari dela „Naţional-College" din localitatea Ahmedabat, Mahatma Gandhi, conducătorul şi animatorul erou al mişcării de rezistenţă pasivă a Hinduşilor faţă de stăpânirea engleză, a ţinut câteva prelegeri asupra „Predicei de pe munte". Efectul lor a fost miraculos. In câteva zile s'au epuizat toate ediţiile Testamentului Nou în dialectul „gudscherati". Hinduşii, cari au gustat din izvorul cu apă vie a învăţăturii creştine, numesc Testamentul Nou: „cartea în care se află totul", răspunsul la toate întrebările ce frământă sufletul omenesc. In ţinutul Telugu un principe a tipărit întreg Testamentul Nou în versuri. Iar la nunta fiicei sale, a lăsat să se tipărească frumos „Predica de pe munte", dând fiecărui nuntaş ca dar de nuntă câte un exemplar dintr'ânsa. [Gk. d. Ggw.]

Sumarul „Revistei Teologice" pe anul 1928.

Studii și articole.

Mişcarea literară (Dări de seamă).

Cronica bisericească culturală.

Diverse